

Zorgen voor de inwoners

Tijdens de coronacrisis bleven de meeste werknemers van stad of gemeente op post. Er was dan ook veel te doen, bijvoorbeeld op het vlak van communicatie over wat wel of niet mocht, het matchen van vrijwilligers met mensen die hulp nodig hadden, het organiseren van de schakelzorgcentra, het inspireren van al wie thuis aan het werk is of tijdelijk werkloos en het bijstaan van de zwakkeren in de maatschappij. Op basis van de sociale media en de artikelen in de pers geeft *Lokaal* hier een summier overzicht van de grote zorgzaamheid en flexibiliteit die de lokale besturen in Vlaanderen de voorbije weken aan de dag hebben gelegd.

Om de zorgverlening te blijven garanderen en omdat oudere mensen het kwetsbaarst zijn, komt het erop aan om in deze coronatijden geen generaties te mengen. Thuiswonende oudere ouders of grootouders krijgen dus geen bezoek meer. Ze kunnen ook niet naar het lokaal dienstencentrum voor een babbel, warm eten of een spelnamiddag. Die dienstencentra hebben de deuren tijdelijk gesloten en dikwijls een andere functie gekregen. Zo is het dienstencentrum Stockheim in Bilzen-Stokkem een triageplaats geworden voor mogelijk besmette patiënten; het personeel van het dienstencentrum regelt de afspraken en bemant de balie.

Om die kwetsbare groep die zonder enig bezoek thuis zit, op te volgen belten vrijwilligers of medewerkers in veel gemeenten en steden de oudere inwoners op met de vraag of ze niet te veel alleen zijn, of ze nog boodschappen kunnen doen, hun huisdier zelf uitlaten of het huis aan kant houden. Tegelijkertijd stelt dit het lokale bestuur in staat om alle diensten nog eens voor te stel-

len, zo gebeurt het van Herne over Pelt tot in Keerbergen of Kapellen en van Middelkerke of De Haan tot in Bierbeek of Beernem. In Brugge werd tegelijk een babbelbuddy gelanceerd, een vrijwilliger die regelmatig belt of skypeet met iemand die zich geïsoleerd voelt. Oostende heeft een speciale noodlijn gelanceerd. Zeven dagen op zeven van negen tot 18 uur kunnen mensen bellen op 059-25 85 85, of zelfs gratis op

Iedereen thuis

De gratis opvang van kinderen tijdens deze paasvakantie ligt in handen van de lokale besturen die hiervoor een draaiboek van de VVSG hebben gekregen. Maar heel veel kinderen zijn al wekenlang verplicht thuis gebleven. Naast hun schoolwerk hebben ze zeeën van tijd over om andere dingen te doen. Maar dit jaar geen buitenspeeldag of spannende activiteiten tijdens

Wat als je jong bent en geen internetconnectie hebt?

Om hier iets aan te doen hebben lokale besturen zoals Maldegem de kwetsbare jongeren proberen te bereiken via hun brugfiguren om ze te informeren over en te ondersteunen met de gratis vouchers van Telenet en met tablets.

0800 1 8400. Ook in Herselt kan al wie behoefte heeft aan een babbel terecht bij Herselt Babbelt op 014-54 89 91, elke voormiddag kun je er praten met medewerkers van het plaatselijke OCMW.

de paasvakantie. Daarom zorgen lokale besturen via hun Facebookpagina voor toffe opdrachten, of interessante al dan niet sportieve tips of uitdagingen, van Kids at home in Spiere-Helkijn tot de Balense Binnenpretjes of #samen-

Inwoners van Puurs-Sint-Amands kunnen een digitale P-bon van 20 euro aankopen voor 10 euro. Deze bon zal na de herstart van het economische leven korte tijd geldig zijn om de inwoners weer 'uit hun kot' te lokken en naar de lokale detailhandel te brengen.

tegenverveling in Koksijde. De 1500 jongeren in Sledderlo krijgen aan het begin van de paasvakantie een SOS-antivervelingspakket van het Genkse stadsbestuur en de jeugddienst, met minstens een gezelschapsspel, een creatief antivervelingsboek en knutselmateriaal aangepast aan de leeftijd van de kinderen in het gezin. Ook in Kortrijk krijgen 1600 kansarme kinderen een dergelijk paaspakket.

Na een oproep op Facebook verschijnen overal in de wereld knuffelberen voor de ramen, zodat ouders met hun kinderen op berenjacht kunnen. Mensen hangen een wit laken uit het raam of een lint aan een boom om de zorgverstrekkers een hart onder de riem te steken. Om acht uur 's avonds wordt voor hun toewijding geapplaudiseerd. De kerkklokken luiden als teken van hoop, in Poperinge gebeurt dat, maar ook elders.

In sommige gemeenten gaat het bestuur of de bevolking nog verder. Dankzij #Zicht op Laarne maken inwoners van Laarne een mooie foto van uit het raam en delen die.

De burgemeester van Kuurne schrijft elke zondag in een nieuwe post op Facebook voort aan het mooie kin-

derverhaal van Cor en Ona (zoek op Facebook 'Cor en Ona verhaal'). De inwoners van Gavere houden de moederin door gedichten, spreuken en tekeningen op de ramen te laten zetten, terwijl de bewoners van woon-zorgcentra vanuit quarantaine hun verhaal doen met video's die Radio Gagavere uitzendt. Op de Facebook-pagina van de radio staan ook de interviews die in 2017 in deelgemeente Dikkelvenne werden opgenomen om de bewoners te verbinden.

In Veurne kunnen familieleden van mensen in het woon-zorgcentrum op het stadskantoor via Skype een video-gesprek organiseren. Dit gebeurt op specifieke tijdstippen en met de ondersteuning van de medewerkers van de stad Veurne. In Anzegem brengen de kinderen die graag tekenen of knutselen een werkje binnen in het gemeentehuis of sociaal huis dat dan aan de inwoners van de woon-zorgcentra Wielant of Ter Berk wordt bezorgd. Bewoners van Deinze in het land van Nevele kunnen luisteren naar de nieuwe vrije radio Tequila, van het lokale dienstencentrum Elfdorpen op 106.2 FM of www.radiotequila.be.

Verbinden en verveling verdrijven is één ding, in coronatijden is het leven van mensen in precare situaties nog moeilijker geworden. Want wat als je in deze dagen jong bent en geen internetconnectie hebt? Om hier iets aan te doen hebben de lokale besturen zoals Maldegem de kwetsbare jongeren proberen te bereiken via hun brugfiguren om ze te informeren over en te ondersteunen met de gratis vouchers van Telenet maar ook met tablets. Zo koopt Zonnebeke twintig laptops voor kinderen en jongeren uit gezinnen zich geen computer kunnen permitteren.

Je zal maar met je gezin klein behuisd zijn en wekenlang op elkaars lip zitten. Om conflicten te voorkomen schakelt Lommel daarom vrijwilligers in die kunnen bemiddelen bij gezinnen waar het onrustig is. De vrijwillige bemiddelaars proberen te helpen, vanop afstand.

Toen in Hemiksem de lokale welzinschakel Tochtgenoten te weinig voedsel kreeg aangeleverd via zijn reguliere circuit, bestelde de gemeente via de leverancier van het woon-zorgcentrum voldoende eten om tachtig gezinnen te ondersteunen. De bodes van de gemeente verzorgden het vervoer. Via een serviceclub kreeg Tochtgenoten 1000 liter melk.

Nieuwe tijden, nieuwe dienstverlening

Sinds 2019 is de stedelijke rouwaula van Mechelen al uitgerust met een camerasysteem waardoor het mogelijk is een begrafenisplechtigheid via

livestreaming te volgen. Tot voor de coronacrisis werd daar geen gebruik van gemaakt, maar doordat we nu verplicht afscheid nemen in beperkte kring, is dit een welgekomen alternatief. Ook andere steden en gemeenten zorgen voor livestreaming tijdens de afscheidsplechtigheid.

Zorgverleners worden in tijden van corona geëerd als helden, maar moeten evengoed nog zelf naar de apotheek of supermarkt. Om hen te ondersteunen geven veel steden en gemeenten hun een voorrangsbewijs. Leuven verdeelt deze pasjes zelf aan huisartsen en apothekers, terwijl medewerkers van ziekenhuizen, thuiszorg en woon-zorgcentra ze via hun werkgever krijgen. Ook Begijnendijk of Bonheiden levert zulke pasjes af en een affiche voor supermarkten en apotheken, zodat duidelijk is dat zorgverleners er voorrang krijgen.

Van Bierbeek over Tremelo tot in Zemst of Zwijndrecht is de bibliotheek tegenwoordig een takeaway. Lezers bestellen per mail hun boeken en kunnen ze daarna op het afgesproken moment in een tasje ophalen. Veel bibliotheken leiden lezers via hun websites ook naar de wereld van de digitale boeken.

Lokale economie stimuleren

De lokale economie in deze tijden blijven stimuleren is geen sinecure. Daarom bestelde het gemeentebestuur van Hemiksem paaseieren bij de lokale bakkers om het personeel voor zijn inzet te bedanken. Veel gemeenten verzorgen ook een platform voor de webshops in de eigen gemeenten, dat gebeurt van in Aalst tot in Vilvoorde. Ook in Moorslede vinden inwoners de plaatselijke takeaways of in Lebbeke welke winkels thuislevering organiseren. Kalmthout heeft een budget van 300.000 euro vrijgemaakt voor de ondersteuning van de lokale economie. De gemeente voorziet in een premie van 500 euro boven op de minderhinderpremie van de Vlaamse overheid. Elke inwoner krijgt een cadeaubon van 10 euro om bij een lokale handelaar te gebruiken. De Pannebon van De Panne legt bij een aankoopbon ter waarde van een veelvoud van vijftig euro tien procent extra bij. En de 26.500 inwoners

Solidariteit in goede banen leiden

Toen we met zijn allen begrepen dat corona een regelrechte ramp zou worden en er veel mensen zouden uitvallen, kregen vele mensen ook een mooie solidariteitsreflex. Om acht uur werd er geapplaudiseerd voor al die helden die in ziekenhuizen, woon-zorgcentra en andere zorginstellingen zorgen voor al wie kwetsbaar is (geworden). Wie geen kinderen heeft, beschikte ook ineens over meer tijd en wilde graag een steentje bijdragen. Om vraag en aanbod goed af te stemmen doken handige instrumenten op.

Levuur, het bureau dat veel transitieprojecten begeleidt, is aandeelhouder van Giveaday.be, een coöperatie die online tools geeft aan wie met vrijwilligers maatschappelijke uitdagingen aangaat. Op 15 maart al hielp Give a Day de stad Leuven om gratis zo'n platform voor vrijwilligersmatching op te zetten tijdens de coronacrisis. Sindsdien kunnen ook andere gemeenten of organisaties er tijdelijk gratis gebruik van maken via #onzegemeentehelpt. Dit gebeurt massaal, want op 23 maart waren er al 225 steden en gemeenten met zo'n platform, en dat in 25 talen.

De initiatieven in de Vlaamse steden en gemeenten kun je nalezen op www.vlaanderenhelpt.be. Organisatoren of vrijwilligers zijn verzekerd tijdens hun actie dankzij de Vlaamse regering, als ze zich aanmelden op www.vlaanderenvrijwilligt.be/vlaanderen-helpt.

Ook Helper verbindt vrijwilligers snel en veilig met hulpbehoevende burens. Tijdens de coronacrisis stelt het buurtnetwerk Hoplr dit gratis ter beschikking. Ook hier gaat het om dagelijkse taken zoals boodschappen, koken of gewoon een telefoontje.

Daarnaast is www.bedanktmerci.be ook een mooi initiatief om alle zorgverleners te bedanken. Je kunt er mooie tekeningen downloaden om voor je raam te hangen of vlaggen bestellen, samen met BOS+ Vlaanderen willen ze met het Heldenbos een blijvend eerbetoon oprichten.

van de gemeente Puurs-Sint-Amands kunnen een digitale P-bon van 20 euro aankopen voor 10 euro, wat een korting van vijftig procent betekent. Deze speciale P-bon zal na de herstart van het economische leven korte tijd geldig zijn om de inwoners weer 'uit hun kot' te lokken en naar de lokale detailhandel te brengen. Omdat het sociale leven wekenlang op een laag pitje staat, worden de subsidies voor buurtfeesten daar gedurende twaalf maanden verhoogd van 150 euro naar 200 euro, ook uitbetaald in P-bonnen. Betalend parkeren wordt op veel plaatsen tijdelijk afgeschaft, in Zottegem wordt ook de terrasbelasting voor horecazaken in 2020 geschrapt. Voedingswinkels die op het openbare domein een veilige wachtruimte creëren

STEFAN DEWICKERE

STEFAN DEWICKERE

kunnen dit gratis doen in Sint-Katelijne-Waver. Verenigingen hebben veel inkomsten misgelopen tijdens de coronacrisis. In Hasselt heeft het stadsbestuur 100.000 euro vrijgemaakt om de verenigingen te helpen die evenementen of activiteiten moesten annuleren.

Zelf zorgen voor bescherming

Omdat burgemeester Christoph D'Haese hard aandringt op gezichtschermen voor de Aalsterse politie, zijn de medewerkers van de Stedelijke Werkhuizen zelf in actie geschoten. Na de levering van de onderdelen maakten ze in minder dan een dag duizend *faceshields*. Deze gelaatsbeschermers bestaan uit een transparante, gebogen kap die voor het gezicht wordt gedragen en die politiemensen kan beschermen tegen bijvoorbeeld spuwers. Vrijwilligers hebben overal hun naaimachine bovengehaald, omdat er zo weinig mondkapjes in voorraad waren. In Lummen naaien zelfs de kinderbegeleiders van de buitenschoolse opvang 't Sjamajeeke mondkapjes voor de thuiszorgdiensten en in Wilbroek worden mondkapjes gestikt door personeelsleden die langdurig thuiszitten met bijvoorbeeld rugklachten en zelfs door ex-personeelsleden. Dit gebeurt allemaal volledig op vrijwillige basis en met eigen materialen. De beschermingsschorten werden ge-

De medewerkers van de Stedelijke Werkhuizen van Aalst maakten in minder dan een dag duizend *faceshields*: transparante kappen die voor het gezicht worden gedragen en die politiemensen beschermen tegen bijvoorbeeld spuwers.

stikt van baalkatoen door de schoonmaaksters van het gemeentehuis.

Vorbereid op het ergste

In Dentergem, Meulebeke, Oostrozebeke, Pittem, Ruiselede, Tielt en Wingene sloegen de gemeenten van de regio huisartsenkring Oosten van West-Vlaanderen de handen in elkaar, omdat de problematiek de gemeentegrenzen overstijgt. Gebaseerd op solidariteit en maximale samenwerking was een van de eerste concrete acties de inzameling en verdeling van mondkapjes en andere persoonlijke beschermingsmiddelen zoals schorten en wegwerphandschoenen. Wie zich ziek voelt, belt eerst naar de huisarts. Als die in het Kortrijkse aanbeveelt om je te laten onderzoeken, komt er een busje met een arts tot bij je thuis gereden voor het onderzoek. In Vilvoorde kunnen mensen ook uit de gemeenten in de omgeving naar het tijdelijk medisch centrum in cultuurcentrum Het Bolwerk. Daarnaast werden vanaf 14 maart in heel Vlaanderen dertig schakelzorg-

centra voorbereid tegen 6 april, een per twee of drie eerstelijnszones. Hier voor had het Vlaamse departement Zorg en Gezondheid een draaiboek opgesteld waarmee gouverneurs, lokale besturen en zorgverleners op het terrein snel konden starten. In een schakelzorgcentrum worden met corona besmette patiënten opgevangen wanneer de toestroom in de ziekenhuizen zo sterk oploopt, dat ze dreigen vol te lopen. Die centra zorgen dus voor extra capaciteit in geval van nood. Een centrum start met dertig bedden en moet kunnen uitbreiden tot vijftig. Omdat er toch geen toeristen zijn, worden daarvoor hotels ingericht zoals het Hostel Bed Muzet in Lier, de jeugdherberg Peace Village in Mesen, het zorghotel Polderwind in Zuienkerke, het Ibis hotel in Aalst, het zakenhotel Gosset in Dilbeek of Hotel M in Genk, elders zijn dat recent verlaten ziekenhuizen of woon-zorgcentra zoals in Vilvoorde, Kortrijk, Brugge of Lummen. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL